

Czwartek, 27 października 2016 r.

P8_TA(2016)0427

W jaki sposób WPR może usprawnić tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 października 2016 r. w sprawie sposobu, w jaki WPR może usprawnić tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich (2015/2226(INI))

(2018/C 215/34)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji – Zatrudnienie na obszarach wiejskich: wypełnianie luki w zatrudnieniu (COM(2006)0857),
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych i Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0285/2016),
- A. mając na uwadze, że obszary wiejskie stanowią ponad 77 % terytorium Unii Europejskiej oraz że na obszarach tych wiele miejsc pracy, z których duża część nie podlega delokalizacji, uzależnionych jest od rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego;
- B. mając na uwadze, że rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy wytwarzają łącznie 6 % PKB Unii Europejskiej i składa się na nie 15 mln przedsiębiorstw i 46 mln miejsc pracy;
- C. mając na uwadze, że w wielu państwach Europy już od dziesięcioleci liczba rolników drastycznie spada, podobnie rzecz ma się z ich dochodami oraz dochodami innych pracowników sektora rolnego, spada również stale poziom zatrudnienia na obszarach wiejskich; mając na uwadze, że w latach 2005–2014 w 28 państwach członkowskich UE nastąpił spadek nakładów pracy w rolnictwie o blisko jedną czwartą (- 23,6 %) ⁽¹⁾;
- D. mając na uwadze, że choć działalność rolnicza jest nadal główną użytkownika gruntów w Europie, zajmuje się nią zaledwie niewielka części ludności aktywnej zawodowo na obszarach wiejskich; mając na uwadze, że dywersyfikacja użytkowania gruntów na obszarach wiejskich, łącząca funkcje produkcji w ramach działalności gospodarczej z funkcjami mieszkaniowymi i rekreacyjnymi oraz funkcjami ochrony i zachowania środowiska naturalnego, to poważne wyzwanie z punktu widzenia dynamiki i zatrudnienia na różnych obszarach wiejskich w Unii; mając na uwadze, że choć w niektórych regionach odwrócono tendencje spadkowe w zakresie liczby ludności w związku z napływem osób pragnących mieszkać na wsi, czemu zwykle towarzyszy zjawisko periurbanizacji, obserwuje się tendencje spadkowe na obszarach znacznie mniej zamożnych, gdzie problemem jest ich oddalenie, a wspieranie rozwoju i tworzenia miejsc pracy na nich jest znacznie trudniejsze;
- E. mając na uwadze, że wiele obszarów wiejskich boryka się z takimi poważnymi wyzwaniami, jak niski poziom dochodów, ujemny przyrost naturalny, brak miejsc pracy i wysoka stopa bezrobocia, jak również powolny rozwój sektora usług, brak zdolności do przetwarzania produktów spożywczych, niskie kwalifikacje oraz ograniczony kapitał;
- F. mając na uwadze, że dziewięciu na dziesięciu Europejczyków uważa, że rolnictwo i obszary wiejskich mają znaczenie dla przyszłości;
- G. mając na uwadze, że dochód na jednostkę pracy w działalności rolniczej jest stosunkowo niski, co jest powodem do niepokoju;
- H. mając na uwadze, że kryzys gospodarczy uderzył we wszystkie części Europy, jednak najdotkliwiej odczuły go obszary wiejskie;

⁽¹⁾ Eurostat, 2016 r.

Czwartek, 27 października 2016 r.

- I. mając na uwadze, że w związku z obecnym kryzysem gospodarczym Unia Europejska uczyniła zatrudnienie – m.in. za pośrednictwem Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) – jednym ze swych głównych priorytetów oraz że w związku z tym wspólna polityka rolna (WPR) musi stać się skuteczniejsza i konieczne jest potwierdzenie jej prawomocności jako jednego z głównych instrumentów działania na szczeblu europejskim w dziedzinie utrzymania i tworzenia miejsc pracy na obszarach wiejskich, głównie w sektorze rolnictwa; mając na uwadze, że w tym kontekście należy ocenić zakres, w jakim WPR wpływa na tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy na obszarach wiejskich;
- J. mając na uwadze, że kluczowe znaczenie ma utrzymanie obydwu filarów WPR, ponieważ filar I przeciwdziała opuszczaniu sektora rolnictwa przez małe i rodzinne gospodarstwa oraz pozwala utrzymać miejsca pracy w tym sektorze, zaś fundusze filara II zapewniają tworzenie miejsc pracy w innych obszarach, np. w turystyce, przetwórstwie spożywczym i innych powiązanych sektorach;
- K. mając na uwadze, że rolnictwo europejskie boryka się z wieloma wyzwaniami związanymi z produkcją żywności i zapewnieniem jej podaży, ochroną środowiska i bioróżnorodności, zachowaniem jego zrównoważonego charakteru, energią i zmianą klimatu, dlatego też kluczowe znaczenie ma umocnienie związków pomiędzy społeczeństwem a rolnictwem, wypracowywanie nowatorskich rozwiązań walki z wspomnianymi wyzwaniami, aby zapewnić odporność i konkurencyjność sektora rolnictwa, a także ponownie rozważyć cele prawdziwie publicznej polityki, która służyłaby interesom wszystkich – jest to jeden z najważniejszych aspektów integracji europejskiej;
- L. mając na uwadze, że reterytorializacja rolnictwa – będąca koniecznym powiązaniem produkcji i zatrudnienia z danym terytorium – zbyt długo była lekceważona i że naszym obowiązkiem jest utrzymanie przy życiu działalności rolniczej wykonywanej przez mężczyzn i kobiety na zamieszkiwanych przez nich terenach, która to działalność ma kluczowe znaczenie dla utrzymania dynamiki obszarów wiejskich i szerokich możliwości zatrudnienia; mając na uwadze, że reterytorializacja pozwoli również zagwarantować właściwą równowagę między rozwojem miast i obszarów wiejskich;
- M. mając na uwadze wzrost znaczenia rolnictwa miejskiego i okołomiejskiego i zainteresowania nim, a także zmieniający się model konsumpcji, który jest kombinacją różnych czynników, takich jak wywieranie minimalnego wpływu na środowisko naturalne, wytwarzanie lokalnych produktów wysokiej jakości oraz uznanie wartości pracy małych i regionalnych producentów;
- N. mając na uwadze, że elementy strukturalne ostatniej reformy WPR umożliwiły reorientację i bardziej sprawiedliwy podział pomocy między państwa członkowskie i różne sektory rolnictwa oraz potwierdziły znaczenie gospodarcze i społeczną funkcję stabilizującą wspólnej polityki rolnej w stosunku do gospodarstw rolnych i terenów wiejskich;
- O. mając na uwadze, że choć z wyników badań wynika, iż płatności bezpośrednie w ramach filara I nie przyczyniają się bezpośrednio do tworzenia miejsc pracy, odgrywają one jednak istotną rolę w utrzymaniu miejsc pracy i zatrzymaniu rolników na roli; mając na uwadze, że wycofanie tego wsparcia politycznego zmusiłoby 30 % rolników do zaprzestania działalności i opuszczenia sektora rolnictwa; mając na uwadze, że płatności te pozwalają przetrwać małym gospodarstwom i utrzymać przy życiu obszary wiejskie;
- P. mając na uwadze, że płatności bezpośrednie wspierające rolników gospodarujących na obszarach peryferyjnych, na których występują niekorzystne warunki lub grunty gorszej klasy, są niezbędne nie tylko, by umożliwić im dalsze prowadzenie gospodarstw i wypracowywanie przyzwoitych środków do życia, ale również by zapewnić ochronę tych terenów i sprawić, by odgrywały rolę w przyciąganiu turystów na te obszary;
- Q. mając na uwadze, że głównym celem filara I zreformowanej WPR jest zagwarantowanie zaopatrzenia w żywność, które przyczynia się do utrzymania obecnego zatrudnienia w rolnictwie oraz mając na uwadze, że istnieje wymóg zapewnienia sprawiedliwszego rozdziału płatności w ramach filara I, aby zmaksymalizować pozytywny wpływ tego wsparcia;
- R. mając na uwadze doświadczenia praktyczne, z których wynika, że możliwe są inne sposoby rozwoju rolnictwa, mogące zaoferować lepsze rezultaty pod względem jakości żywności oraz wyników agronomicznych, środowiskowych i społeczno-ekonomicznych, mając również na uwadze, że należy wspierać i propagować różnorodność systemów rolnych oraz że małe i średnie gospodarstwa rolne mające z reguły bardziej zróżnicowany i nowatorski charakter są często dobrze zorganizowane pod względem tworzenia grup producentów i spółdzielni oraz przynoszą korzyści społecznościom, w których się znajdują, a co za tym idzie, wspierają gospodarkę wiejską, kluczową dla rozwoju rolnictwa europejskiego;

Czwartek, 27 października 2016 r.

- S. mając na uwadze, że aktualny kryzys dowiódł, iż w ramach wspólnej polityki rolnej ukierunkowanej na rynek zasadnicze znaczenie ma utrzymanie wspólnej organizacji rynków rolnych i zdefiniowanie odpowiednich nowych narzędzi regulacyjnych, aby zagwarantować stabilność cen, utrzymanie zatrudnienia i dochodów z rolnictwa;
- T. mając na uwadze, że rolnicy europejscy działają na coraz bardziej globalnym rynku i w związku z tym są narażeni na zmienność cen w większym stopniu niż inne sektory;
- U. mając na uwadze, że obecny system rozliczeń w łańcuchu żywności nie zapewnia harmonijnego podziału wartości dodanej i nierzadko powoduje, że dochody producentów surowców nie wystarczają nawet na pokrycie kosztów;
- V. mając na uwadze, że w porównaniu z obszarami miejskimi obszary wiejskie charakteryzują się zwykle statystycznie wyższym poziomem bezrobocia i znacznie mniejszymi średnimi dochodami mieszkańców, a także znacznie mniej atrakcyjną infrastrukturą i mniejszym dostępem do usług, których świadczenie generuje wyższe koszty z powodu mniejszej gęstości zaludnienia i mniejszej dostępności;
- W. mając na uwadze, że tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich powinno wpisywać się w ramy zrównoważonej polityki dostosowanej do konkretnych obszarów, która polega na utrzymaniu i rozwoju działalności rolniczej i działalności pośrednio powiązanej z rolnictwem i sektorem leśnictwa, a także działalności okołorolniczej przyczyniającej się do powstawania więzi społecznych i solidarności pomiędzy różnymi podmiotami oraz poprawy stanu środowiska;
- X. mając na uwadze, że przyszłość obszarów rolnych zależy nie tylko od rozwoju sektora rolnictwa, ale jest również powiązana z dywersyfikacją oraz utrzymaniem innej działalności gospodarczej, takiej jak leśnictwo, rzemiosło oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, jak również rozwój zdolności w zakresie zintegrowanej produkcji, działalność agroturystyczna, rekreacyjna, oświatowa i sportowa (np. jazda konna) oraz zrównoważone wykorzystywanie zasobów rolnych i leśnych (łącznie z odpadami) do produkcji energii ze źródeł odnawialnych lub materiałów i produktów powstających w ramach procesach ekologicznych; mając na uwadze zapotrzebowanie na zdecentralizowaną i zintegrowaną politykę lokalną powiązaną z aspektami społeczno-gospodarczymi oraz tożsamością mieszkańców obszarów wiejskich, dążenie do synergii i opieranie się na zasobach obszarów wiejskich za pośrednictwem podejścia zbiorowego i międzysektorowego, w tym wykorzystywanie funduszy UE na stymulowanie rozwoju obszarów wiejskich i powstawania zatrudnienia na tych obszarach, przy jednoczesnym zagwarantowaniu istnienia odpowiedniej infrastruktury;
- Y. mając na uwadze, że w związku z tym niezwykle ważne jest zwrócenie uwagi na fakt, że liczne zawody w rolnictwie są uzależnione od miejsca wykonywania pracy oraz rodzaju wykonywanej działalności (np. leśnictwo), nie podlegają delokalizacji i obejmują usługi związane i niezwiązane z żywnością, takie jak ochrona krajobrazu i wód oraz zarządzanie nimi;
- Z. mając na uwadze, że należy przede wszystkim wspierać niewielkie gospodarstwa rodzinne, tj. pojedynczych rolników, którzy – samodzielnie lub przy pomocy wspólników – prowadzą je w sposób odpowiedzialny, niezależny i efektywny i którzy mogą radzić sobie z pojawiającymi się problemami, dostosowując decyzje lub metody produkcyjne i dywersyfikując swą działalność, aby radzić sobie ze zmianami strukturalnymi stale zachodzącymi w sektorze rolnictwa;
- AA. mając na uwadze, że potencjał kobiet pracujących lub prowadzących działalność gospodarczą na obszarach rolniczych i wiejskich należy przeanalizować, opisać i promować we wszystkich dziedzinach polityki UE oraz że kobiety nie powinny być traktowane gorzej w żadnej z tych dziedzin, ponieważ jest to podstawa aktywnego udziału kobiet w rozwoju i innowacji, który pomoże całemu sektorowi w przezwyciężeniu kryzysu; mając na uwadze, że kobiety powinny uczestniczyć w planach rozwoju sektora na szczeblu lokalnym i regionalnym, aby możliwe było uwzględnienie ich potrzeb oraz skorzystanie z ich doświadczeń i wizji, w związku z czym muszą posiadać umiejętności niezbędne do aktywnego udziału w tworzeniu tych planów;
- AB. mając na uwadze, że w 2010 r. tylko 7,5 % rolników było w wieku poniżej 35 lat oraz ponad 4,5 mln osób obecnie prowadzących gospodarstwa rolne jest w wieku powyżej 65 lat, a także że art. 50 i 51 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 w ramach WPR zawierają przepisy służące wsparciu wymiany pokoleniowej w rolnictwie;

Czwartek, 27 października 2016 r.

- AC. mając na uwadze, że w wielu państwach członkowskich na obszarach wiejskich dostęp kobiet do rynku pracy jest ograniczony, zarówno w rolnictwie, jak i w innych sektorach tego rynku, a różnice w zarobkach kobiet i mężczyzn są większe niż gdzie indziej, tymczasem rola kobiet jest niezwykle istotna dla rozwoju i życia społecznego na obszarach wiejskich, w szczególności w gospodarstwach rolnych dywersyfikujących swoją działalność (agroturystyka, wysokiej jakości produkty, działalność rekreacyjna, edukacyjna, sportowa i inne usługi); mając na uwadze, że przedsiębiorczość kobiet może stanowić ważny filar zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich pod względem społecznym, gospodarczym i ekologicznym; mając na uwadze, że ograniczony dostęp do gruntów to czynnik ograniczający szanse kobiet na rozwinięcie działalności gospodarczej w sektorze rolnictwa; mając na uwadze, że w Europie średnio 29 % gospodarstw rolnych jest kierowanych przez kobiety;
- AD. mając na uwadze, że liczba odmian roślin uprawianych w celach przemysłowych jest mała; mając na uwadze, że lokalne odmiany roślin i rasy zwierząt odgrywają dużą rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej i zapewnianiu źródeł utrzymania mieszkańcom regionów oraz w utrzymywaniu lokalnej produkcji;
- AE. mając na uwadze, że należy podnieść atrakcyjność obszarów wiejskich w oczach młodego pokolenia przez wspieranie kształcenia promującego innowacyjność, a także unowocześnienie zawodów oraz technologii;
- AF. mając na uwadze opracowane przez FAO uniwersalne ramy przewidziane w ocenie zrównoważonego charakteru systemów rolniczych i produkcji żywności (SAFA);
- AG. mając na uwadze, że EFRROW może być wykorzystany do działań w zakresie szkolenia zawodowego i nabywania umiejętności w różnych sektorach działalności na obszarach wiejskich;

W ramach obecnej WPR

1. wzywa wszystkie państwa członkowskie do zapewnienia młodym rolnikom długoterminowych perspektyw, aby rozwiązać problem wyludniania obszarów wiejskich, do wprowadzenia globalnej strategii wymiany pokoleniowej i w związku z tym do pełnego wykorzystania wszystkich możliwości wspierania młodych rolników i nowych gospodarstw, również poza kontekstem rodzinnym, oferowanych przez nową WPR, w szczególności przez pomoc dla młodych rolników w ramach pierwszego i drugiego filara oraz przez ułatwianie osobom w wieku powyżej 40 lat zakładania nowych gospodarstw rolnych; zwraca także uwagę, że przepisy te powinny zostać również uzupełnione przepisami związanymi z polityką krajową (polityka gruntowa, polityka podatkowa i zabezpieczenia społeczne itd.) i być z nimi spójne, a także obejmować wsparcie na mocy art. 50 i 51 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013;
2. zauważa, że zdecydowana większość płatności bezpośrednich w ramach WPR trafia do najbogatszych gospodarstw i że w 2014 r. 74 % tych płatności przekazano zaledwie 13 % beneficjentów; uważa, że nie sprzyja to tworzeniu miejsc pracy w rolnictwie, ponieważ małe gospodarstwa wymagają większych nakładów pracy, a 53 % pracowników pracuje w gospodarstwach o małej wielkości ekonomicznej; wzywa do lepszego podziału płatności w ramach WPR z korzyścią dla małych gospodarstw rolnych;
3. zachęca państwa członkowskie do aktywniejszego wspierania małych i średnich gospodarstw rolnych, szczególnie poprzez szersze wykorzystanie płatności redystrybucyjnych; zachęca również do wprowadzenia mechanizmów nagradzania dla przedsiębiorstw zorganizowanych w efektywny sposób oraz dla przedsiębiorstw wykorzystujących instrumenty prawne w zakresie grupowania przedsiębiorstw;
4. uważa, że WPR powinna w większym stopniu uwzględniać terytoria o niekorzystnych warunkach geograficznych (obszary górskie, terytoria zamorskie, regiony najbardziej peryferyjne oraz obszary najbardziej podatne pod względem przyrodniczym itd.), ponieważ utrzymanie rolnictwa stanowi kluczowy czynnik rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego sprzyjającego zatrudnieniu; dodaje niemniej, że WPR powinna również uwzględniać nowe zmiany związane z niekontrolowanym rozrastaniem się miast i wspierać obszary podmiejskie borykające się z ograniczeniami wynikającymi z ich specyficznego charakteru;
5. przypomina, że państwa członkowskie skorzystały w szerokim zakresie z możliwości przyznawania wsparcia związanego z wielkością produkcji – pozwalającego, dzięki rozwojowi produkcji i utrzymaniu jej na określonym poziomie, utrzymać miejsca pracy na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania – i zachęca je do udzielania tego rodzaju wsparcia w szerszym zakresie czynnym zawodowo rolnikom, do zwiększenia jego elastyczności i wykorzystywania w większym stopniu na rzecz lepszego zaopatrzenia Unii w białka pochodzenia roślinnego, surowca, od którego przywozu

Czwartek, 27 października 2016 r.

z państw trzecich Unia jest obecnie uzależniona; sugeruje ponadto, by dostosowywać poziom dobrowolnych płatności powiązanych z wielkością produkcji do poziomu zatrudnienia w danym rodzaju uprawy, dzięki czemu w większym stopniu wspierane byłyby rodzaje produkcji wymagające większego udziału siły roboczej;

6. przypomina, że w obecnym okresie programowania i w programie rozwoju obszarów wiejskich przewidziano środki na celową pomoc przeznaczoną na uprawę lokalnych odmian roślin i hodowlę lokalnych ras zwierząt, dzięki którym wspiera się regionalne zatrudnienie i zachowanie różnorodności biologicznej; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia mechanizmów celowego wspierania grup i organizacji producenckich oraz rolników uprawiających lokalne odmiany roślin i hodujących lokalne rasy zwierząt;

7. przypomina, że konieczne wprowadzenie wymiaru środowiskowego pomocy bezpośredniej powinno sprzyjać nadawaniu zrównoważonego charakteru gospodarstwom rolnym i zapewnianiu ich rentowności oraz przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy przez np. posiadłości i zabytkowe nieruchomości m.in. w ochronie bioróżnorodności, w branży agroturystycznej i w zarządzaniu obszarami wiejskimi; apeluje do UE o uproszczenia oraz o to, aby przepisy dotyczące środowiska mogły być wdrażane w prosty, przystępny i bezproblemowy sposób; przypomina, że wymiar środowiskowy nie może prowadzić do zmniejszania lub porzucania produkcji rolnej, która jest szczególnie wrażliwa na obszarach górskich i peryferyjnych;

8. uważa, że ze względu na zjawisko nadumieralności pszczoły miodnej stwierdzone w wielu państwach członkowskich UE oraz na kluczową rolę, jaką odgrywa ten owad zapylający w odniesieniu do bezpieczeństwa żywnościowego i gospodarki wielu działów produkcji roślinnej, Unia powinna mocniej wspierać ten sektor i przyjąć prawdziwą europejską strategię przywrócenia populacji pszczół; dodaje, że działanie takie nie będzie wymagać znacznych inwestycji, a prowadziłyby do utworzenia wielu miejsc pracy, bądź przez dywersyfikację działalności istniejących gospodarstw rolnych, bądź dzięki powstawaniu nowych specjalistycznych gospodarstw rolnych, w przypadku których według opinii ekspertów do zapewnienia rentowności wystarczyłoby 200 uli na gospodarstwo, a ich głównym zadaniem byłaby produkcja wyselekcjonowanych królowych i rojów, a następnie miodu, na który unijne zapotrzebowanie jest w znacznym stopniu niezaspokojone; wskazuje na to, że takie podejście opiera się na różnych kierunkach europejskiej strategii – na innowacyjności, włączeniu społecznym, tworzeniu miejsc pracy – i w pełni współbrzmi z dążeniem do ukierunkowania wspólnej polityki rolnej i rozwoju rolnictwa na bardziej zrównoważone tory;

9. uważa, że dla utrzymania miejsc pracy w gospodarstwach sektor ten musi sięgnąć po nowe narzędzia zarządzania ryzykiem i zwiększyć wykorzystanie takich narzędzi, jak organizacje producentów przewidziane w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynku oraz w filarze II, co pozwoli lepiej reagować na zmienność i potrzeby globalnego rynku; jest zdania, że środki rynkowe oraz kryzysowe środki nadzwyczajne i środki zarządzania ryzykiem przewidziane w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków i w filarze II powinny być wprowadzane szybciej i bardziej zdecydowanie, przy czym konieczne jest dostosowanie unijnego wsparcia budżetowego do konkretnej sytuacji regionów najbardziej oddalonych, górskich i innych, które muszą sprostać wyzwaniom związanym z konkurencyjnością, aby ograniczyć negatywny wpływ spadków cen na dochody w rolnictwie; podkreśla, że wdrożenie nadzwyczajnych środków kryzysowych nie doprowadziło do pełnej realizacji zakładanych celów oraz że konieczne jest uwzględnienie w większym stopniu istniejącej infrastruktury i możliwości państw członkowskich; zachęca Komisję, aby w kontekście niedawnego kryzysu opracowała sprawniejsze i skuteczniejsze systemy reagowania, które będą w stanie zapobiec najbardziej negatywnym skutkom;

10. wzywa Komisję do pełnego wykorzystania potencjału środków nadzwyczajnych przewidzianych w art. 219–222 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;

11. uważa, że ceny interwencyjne, aby mogły odgrywać rolę mechanizmu bezpieczeństwa, muszą być regularnie dostosowywane w zależności od zmian kosztów produkcji, co pozwoliłoby na bezpośrednie oddziaływanie na dochody i utrzymanie działalności producentów oraz na zatrudnienie; wzywa UE do ustanowienia we wszystkich dużych sektorach produkcji narzędzi zapobiegawczych, na wzór Centrum Obserwacji Rynku Mleka, które monitorowałyby rynki i tym samym przyczyniały się do sterowania produkcją i zapewnienia interwencji w przypadku kryzysu, dzięki elastycznym i sprawnie reagującym narzędziom zarządzania rynkiem, które można by uruchamiać w razie potrzeby;

12. uznaje, że krótkie łańcuchy dostaw łączące rolników z lokalnymi producentami mogą pobudzać tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich i podkreśla, że systemy jakości, oznaczenia geograficzne i rolnictwo ekologiczne stwarzają możliwości rozwoju sektora rolno-spożywczego i mogą przyczynić się do tworzenia miejsc pracy opartych na rolnictwie, a ze względu na to należy je nie tylko chronić, ale i rozwijać, aby tworzyć nowe miejsca pracy oraz zachować regionalną

Czwartek, 27 października 2016 r.

kulturę i tożsamość; podkreśla konieczność zapewnienia tym produktom dostępu do większych rynków, a także potrzebę wprowadzenia środków dotyczących jakości, promocji i ochrony, co pomogłoby w obrocie tymi produktami oraz we włączeniu ich do ogólnej oferty produktów turystycznych na danym obszarze geograficznym; w kontekście aktualnie omawianych wniosków ustawodawczych przypomina, że te pozytywne skutki dla gospodarki wynikają z zaufania, jakim konsumenci darzą ten rodzaj produktów, a zaufania tego nie należy naruszać przez zmiany, które mogłyby zostać odebrane jako obniżenie jakości tych produktów; podkreśla ponadto, że proces osiągania tych standardów jakości może stanowić obciążenie, więc należy go uprościć;

13. zaleca, by państwa członkowskie w większym stopniu eksploatowały dziedziny w obrębie priorytetu nr 6 drugiego filara dotyczące działań w zakresie ochrony i tworzenia miejsc pracy, przekazywania wiedzy fachowej, kształcenia zawodowego i ustawicznego szkolenia zawodowego (łącznie z przyuczaniem do zawodu, doksztalaniem i przekwalifikowaniem pracowników rolnych), tak aby pracownicy mogli podejmować inne prace na obszarach wiejskich, a także środki z zakresu doradztwa i pomocy w zarządzaniu w celu poprawy wyników gospodarczych i środowiskowych gospodarstw rolnych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wsparcia szkoleń pomagających rolnikom oraz osobom zatrudnionym w rolnictwie i na obszarach wiejskich w zdobywaniu wszechstronnych kwalifikacji oraz zdolności do dywersyfikacji ich działalności oraz inicjatyw, oraz w celu wzmocnienia innowacji;

14. zauważa, że obecne programy rozwoju obszarów wiejskich są w o wiele mniejszym stopniu ukierunkowane na projekty społeczne służące ochronie zatrudnienia w porównaniu do poprzedniego okresu programowania 2007–2013, a wynika to z wyboru środków dokonanego przez państwa członkowskie w ramach ich programów rozwoju obszarów wiejskich oraz z mniejszej kwoty dostępnych funduszy przydzielonych na potrzeby środków działających bezpośrednio na rzecz zatrudnienia; w związku z tym wzywa do większej elastyczności w realizacji polityki obszarów wiejskich;

15. uważa, że należy koniecznie uprościć stosowanie polityki rozwoju obszarów wiejskich, przyjętą bardziej spójne rodzaje podejścia typu wielofunduszowego oraz unikać przeszkód w postaci zbyt drobiazgowych kontroli administracyjnych i finansowych narzucanych przez służby państw członkowskich i Komisji;

16. wzywa państwa członkowskie do lepszego propagowania możliwości, jakie daje drugi filar WPR w zakresie dywersyfikowania działalności na obszarach wiejskich (np. agroturystyka, produkcja energii ze źródeł odnawialnych);

17. przypomina, że czynnik podejmowania ryzyka nieodłącznie związany z innowacjami nie jest dostatecznie brany pod uwagę, zarówno w ramach polityki krajowej, jak i wspólnotowej, a zjawisko to stanowi przeszkodę dla innowacji i tworzenia miejsc pracy, w szczególności dla licznych podmiotów, które nie dysponują wystarczającymi funduszami, aby realizować swoje innowacyjne projekty;

18. podkreśla, że rozwój obszarów wiejskich oraz tworzenie miejsc pracy idą ze sobą w parze i w związku z tym wzywa państwa członkowskie i regiony do zmaksymalizowania potencjału władz lokalnych i regionalnych, którym wyzwania i możliwości ich terytorium są najbliższe, potencjału w zakresie osiągania celów filaru II oraz przestrzegania priorytetów WPR, w tym propagowania włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i propagowania rozwoju gospodarczego; przypomina o możliwości skoncentrowania programów rozwoju obszarów wiejskich i programów operacyjnych na tworzeniu i utrzymywaniu miejsc pracy oraz na poprawie usług na obszarach wiejskich, a także wzywa Komisję do udzielania organom pomocy w dążeniu do tego celu; podkreśla znaczenie dostosowania modeli konsumpcji współdzielonej na obszarach wiejskich w celu zwiększenia zatrudnienia, poprawy wydajności działalności rolniczej i ograniczenia kosztów;

19. apeluje do Komisji i państw członkowskich o wspieranie przedsiębiorstw i spółdzielni w gospodarce społecznej, w tym społecznych gospodarstw rolnych w dążeniu do poprawy integracji społecznej⁽¹⁾ i zatrudnienia na obszarach wiejskich; zwraca uwagę na działania podejmowane w ramach Inicjatywy na rzecz przedsiębiorczości społecznej i wzywa Komisję do propagowania udziału gospodarki społecznej w rozwoju obszarów wiejskich, na przykład poprzez plan działania na rzecz gospodarki społecznej;

⁽¹⁾ cf: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.25458>

Czwartek, 27 października 2016 r.

20. podkreśla, że działaniom służącym wspieraniu rozwoju demograficznego i zapewnieniu przyjaznego rodzinie charakteru obszarów wiejskich należy poświęcić większą uwagę w celu wspierania rodzin i ułatwiania godzenia życia rodzinnego i zawodowego, również w związku z kwestiami dotyczącymi rynku pracy i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich;

21. podkreśla potrzebę promowania aktywnych działań i strategii, wskazując na pozytywną rolę migracji w pobudzaniu wzrostu gospodarczego i wspieraniu spójności społecznej na obszarach wiejskich;

22. wzywa Komisję oraz państwa członkowskie, by wdrożyły politykę podnoszącą atrakcyjność obszarów wiejskich przez rozwój turystyki, która – pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej struktury i zachęt – może stać się siłą napędową dla rozwoju kulturalnego, społecznego i gospodarczego na obszarach dysponujących istotnymi zasobami naturalnymi, krajobrazowymi, kulturalnymi i rolno-spożywczymi; podkreśla ponadto, że rozwój turystyki na obszarach wiejskich oraz dywersyfikacja działalności rolniczej (działalność edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna) zachęcają młode pokolenia do powrotu na wieś i zaszczepiania tam ducha inicjatywy i przedsiębiorczości, ukierunkowanego na innowacje i promowanie wyrobów typowych dla danych obszarów;

23. podkreśla, że utworzenie synergii pomiędzy różnymi obszarami polityki – za pomocą EFRROW i innych funduszy unijnych – będzie miało podstawowe znaczenie w podejmowaniu wyzwania polegającego na tworzeniu zatrudnienia na obszarach wiejskich, a także w dopilnowaniu, by rolnictwu przywrócona została rola kluczowego czynnika w rozwoju terytorialnym; zauważa, że fundusze filaru II można wykorzystać jako dynamiczne narzędzie finansowe do uzyskania większej synergii z alternatywnymi źródłami i programami finansowania, zapewniając ich dostępność na obszarach wiejskich w celu zwiększenia łączności, konkurencyjności i dywersyfikacji gospodarczej oraz wspierania przedsiębiorczości, z uwzględnieniem ochrony kultury i tożsamości obszarów wiejskich;

24. podkreśla, że małe gospodarstwa rolne prowadzone przez właścicieli znajdują się pod coraz większą presją w związku z wykupem gruntów rolnych przez inwestorów; uważa, że ochrona terenów uprawnych oraz dostęp do gruntów jest elementem kluczowym dla tworzenia i rozwijania gospodarstw rolnych oraz że ma zasadnicze znaczenie dla podtrzymywania zatrudnienia na obszarach wiejskich; podkreśla, że w opublikowanym w listopadzie 2015 r. sprawozdaniu Komisji w sprawie potrzeb młodych rolników wykazano, iż największym problemem dla młodych rolników i rolników rozpoczynających działalność w rolnictwie jest dostępność gruntów na sprzedaż lub do wydzierżawienia; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk i do opracowania narzędzi umożliwiających dostęp do gruntów na obszarach wiejskich o wysokim bezrobociu, np. poprzez użytkowanie i zarządzanie partycypacyjne w zakresie wykorzystania użytków rolnych zgodnie z praktyką krajową lub utworzenie systemów zarządzania i przekazywania informacji o nieużytkach lub gruntach nadających się do użytkowania jako grunty rolne, które to systemy mogłyby być wykorzystywane przede wszystkim przez młodych rolników oraz kobiety;

25. uważa, że jest istotne, aby programy rozwoju obszarów wiejskich w większym stopniu promowały stosunki między środowiskiem wiejskim i miejskim w celu stymulowania sieci współpracy i otwierania możliwości dla przedsiębiorstw działających na obszarach wiejskich, niezbędnych dla rozwoju tych obszarów oraz tworzenia miejsc pracy; uważa również, że w ramach stosunków miejsko-wiejskich miasteczka odgrywają znaczącą rolę, umożliwiając mieszkańcom okolicznych obszarów wiejskich dostęp do podstawowych usług, i w związku z tym państwa członkowskie powinny również w ramach swojej polityki terytorialnej promować usługi na obszarze miasteczek;

26. wzywa do stworzenia obowiązkowych zasad uczciwego rozliczania się w łańcuchu dostaw żywności między producentami żywności, hurtownikami i przetwórcami, które zapewnią, że rolnikom przypadnie należąca i zapewniająca zrównoważone rolnictwo część wartości dodanej;

27. podkreśla, że sektor leśnictwa, obecnie w niedostatecznym stopniu wykorzystywany w Europie, stanowi istotną rezerwę miejsc pracy, którą należą intensywniej promować w różnych formach w całym sektorze drewna; zauważa jednocześnie, że UE cierpi na znaczny deficyt zaopatrzenia w drewno, w związku z czym konieczne jest inwestowanie w infrastrukturę niezbędną do celów rozwoju tego sektora;

28. podkreśla, że dostęp do gruntów ma podstawowe znaczenie przy zakładaniu i powiększaniu gospodarstw rolnych; zwraca uwagę, że dostęp do gruntów jest największym problemem, przed jakim stoją młodzi rolnicy zamierzający założyć gospodarstwo rolne;

Czwartek, 27 października 2016 r.

Przyszłość WPR po roku 2020

29. podkreśla, że należy uprościć procedury WPR i zachować wystarczający poziom finansowania, a co najmniej utrzymać go na obecnym poziomie, odzwierciedlając dużą europejską wartość dodaną tej polityki, tak aby mogła ona skutecznie i długoterminowo odgrywać swoją rolę we wspieraniu zatrudnienia w ramach zróżnicowanego europejskiego rolnictwa i leśnictwa, propagując zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i ich atrakcyjność; podkreśla również, że należy stopniowo wzmacniać politykę rozwoju obszarów wiejskich umożliwiającą bardziej bezpośrednie i skutecznie działanie na rzecz ograniczania wykluczenia społecznego wśród mieszkańców obszarów wiejskich oraz na rzecz zatrudnienia i zwiększenia dynamiki terenów wiejskich, nie osłabiając wsparcia w ramach pierwszego filara, które należy również poddać reorganizacji, aby dopilnować, między innymi, lepszego funkcjonowania rynków i ich większej stabilności, niezbędnej dla zabezpieczenia dochodów rolniczych, europejskiego modelu rolnictwa i bezpieczeństwa żywnościowego, a także dopilnować, by obszary wiejskie zachowały swoją atrakcyjność (z naciskiem na jakość życia) w zestawieniu z obszarami miejskimi;

30. podkreśla, że w WPR dużą wagę powinny mieć instrumenty o charakterze modernizacyjnym i inwestycyjnym, które zapewnią konkurencyjność sektorów gospodarki zlokalizowanych na obszarach wiejskich (w tym branży rolno-spożywczej, energetycznej, przetwórstwa, usług, sektora społecznego) w sposób zrównoważony, z poszanowaniem zasad ochrony środowiska, a tym samym zapewnią utrzymanie miejsc pracy; podkreśla, że instrumenty te pozwolą ponadto na dalsze zmniejszanie różnic w zakresie rozwoju rolnictwa i wsi między państwami członkowskimi, a także między regionami;

31. podkreśla znaczenie sektora turystyki (np. agroturystyki) jako źródła dochodu dla gospodarstw rolnych; wzywa państwa członkowskie i Komisję do ustanowienia programów wspierających inwestycje i przedsiębiorczość; uważa, że należy wspierać te gospodarstwa za pomocą kampanii na rzecz turystyki;

32. odnotowuje dotychczasowe działania w zakresie uproszczenia WPR, lecz wzywa Komisję do dalszego opracowywania i wdrażania środków mających na celu wprowadzenie proporcjonalności i elastyczności w zakresie ograniczania obciążeń administracyjnych WPR i zwiększania wydajności gospodarstw;

33. podkreśla, że istnieją pewne ograniczenia w zakresie efektów, jakie można osiągnąć w ramach WPR, ponieważ jej głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w żywność, oraz że skuteczne podjęcie wielu wyzwań związanych z tworzeniem i utrzymaniem miejsc pracy na obszarach wiejskich będzie wymagało szerszego podejścia łączącego różne obszary polityki zarówno na poziomie regionalnym, jak i na poziomie państw członkowskich;

34. wzywa Komisję do wspierania konkurencyjnego i zrównoważonego europejskiego modelu rolnictwa opartego na gospodarstwach rodzinnych, zdywersyfikowanych i wielofunkcyjnych – modelu, który priorytetowo traktował będzie utrzymanie sprawiedliwie opłacanych miejsc pracy na obszarach wiejskich, ze specjalnym uwzględnieniem obszarów o szczególnych ograniczeniach określonych w art. 349 TFUE oraz – w zakresie produkcji żywności oraz produktów nieżywnościowych – zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego, w także bezpieczeństwa żywności, z myślą o ochronie zdrowia;

35. zwraca się do państw członkowskich o rozwijanie narzędzi obserwacji i regulacji kwestii dotyczących gruntów, tak aby sprzyjać zdobywaniu większej wiedzy na temat rynków obrotu gruntami i móc powstrzymać zjawiska masowego skupiania lub wykupu gruntów i narzędzi produkcji;

36. podkreśla potrzebę zachęcania do opracowywania, wprowadzania do obrotu i sprzedaży produktów rolnych o wysokiej jakości; wzywa do stworzenia inicjatyw mających na celu otwieranie nowych rynków oraz wprowadzanie operacyjnych programów rozwoju produktów i kampanii marketingowych w celu zapewnienia dywersyfikacji produktów i konkurencyjności europejskiego łańcucha dostaw żywności;

37. uważa, że WPR powinna uwzględniać europejskie rolnictwo we wszystkich jego formach i na wszystkich obszarach wiejskich, także tych, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji i są najbardziej narażone (jak obszary górskie, regiony najbardziej oddalone), aby zapewnić najlepsze możliwe wykorzystanie wszystkich zasobów; uważa, że wiąże się to z odtwarzaniem użytków rolnych na opuszczonych terenach rolnych;

38. zwraca uwagę, że zdywersyfikowane rolnictwo i regionalne niszowe rynki zwiększają i zapewniają zatrudnienie na obszarach wiejskich; wzywa do stworzenia inicjatyw mających na celu wspieranie dywersyfikacji gospodarstw rolnych (np. marketing bezpośredni produktów rolnych) oraz całej gospodarki wiejskiej (np. ułatwianie przejścia z pracy w rolnictwie do innego rodzaju pracy);

Czwartek, 27 października 2016 r.

39. uważa, że w przyszłości środki finansowe WPR powinny w większym stopniu wspierać spowolnienie tempa spadku liczby małych i średnich gospodarstw oraz przedsiębiorstw zgrupowanych w organizacjach producenckich, które ze względu na to, że są z reguły w większym stopniu zdwersyfikowane, bardziej rentowne i autonomiczne oraz że łatwiej jest je przekazywać, są skuteczniejsze pod kątem tworzenia wartości dodanej oraz miejsc pracy na obszarach wiejskich oraz są istotnym gospodarczym i społecznym filarem tych regionów, a jednocześnie należy w dalszym ciągu udzielać specjalnego wsparcia obszarom dotkniętym szczególnymi ograniczeniami, określonych w art. 349 TFUE;

40. zaznacza, że płatności bezpośrednie w ramach wspólnej polityki rolnej muszą być przyznawane jedynie osobom, których podstawowym obszarem działalności jest rolnictwo;

41. podkreśla, że poszukiwanie rozwiązań w zakresie zatrudnienia w czasie recesji w regionach najbardziej oddalonych jest utrudnione przez brak łączności, oraz – mając na uwadze znaczenie rolnictwa w tych regionach – jest zdania, że w przyszłości środki WPR powinny wiązać się z pozytywną dyskryminacją terytoriów charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami określonymi w TFUE, biorąc pod uwagę, że będzie to miało efekt mnożnikowy w odniesieniu do innych związanych z rolnictwem rodzajów działalności, takich jak przemysł rolny, turystyka, ochrona środowiska, produkcja energii i gospodarka o obiegu zamkniętym, uzupełniając strategię finansowania z wielu funduszy; podkreśla, że strategia ta powinna uwzględniać czynniki pozytywnego różnicowania ustalone w odniesieniu do regionów najbardziej oddalonych, które dzięki temu stanowiłyby laboratorium oryginalnych i innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, a rozwiązania te mogłyby znaleźć zastosowanie w innych, mniej skrajnych i bardziej wszechstronnych kontekstach związanych ze strukturą gospodarstw rolnych, glebą i warunkami klimatycznymi oraz charakterystyczną różnorodnością biologiczną;

42. uważa, że należy promować i wspierać finansowo łączenie gospodarstw w grupy, ponieważ umożliwia ono obniżenie kosztów produkcji w gospodarstwach, w szczególności kosztów mechanizacji, a ponadto sprzyja solidarności między rolnikami i dzieleniu się innowacjami, wiedzą fachową i dobrymi praktykami oraz pobudza dynamikę korzystną dla rozwoju i zatrudnienia;

43. wzywa Komisję do stymulowania dywersyfikacji i konkurencyjności małych gospodarstw rolnych również w rolnictwie społecznym i w sektorze usług rolnych;

44. podkreśla, że ważne jest, by WPR umożliwiała większe wsparcie dla pozytywnych działań rolnictwa pod względem zatrudnienia i ochrony środowiska oraz w bardziej skutecznie wspierała rolnictwo ekologiczne i biodynamiczne oraz wszystkie inne zrównoważone metody produkcji, w tym zrównoważone rolnictwo i agroleśnictwo w ramach agroekologii; w tym celu niezbędne jest uproszczenie obowiązujących przepisów, a w przyszłości przyjęcie przepisów, które będzie można wdrożyć w prosty, przystępny i bezproblemowy sposób; uważa, że wartość tych pozytywnych działań na rzecz zatrudnienia i środowiska, które mają znaczenie dla całego społeczeństwa, należy traktować jako składnik dochodu z działalności rolniczej;

45. przypomina pozytywny przykład „eko-okręgów” – czyli obszarów, gdzie za pomocą całej serii skoordynowanych działań promuje się lokalne produkty rolnicze i hodowlane uzyskiwane zgodnie z metodami rolnictwa ekologicznego oraz całą powiązaną z tym działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa sektora rolno-spożywczego, gastronomicznego i turystycznego) – które udowodniły, że mogą korzystnie wpływać na lokalne dochody i sprzyjać ochronie gruntów przez zachowanie krajobrazu i wyrobów tradycyjnych;

46. podkreśla potencjał zrównoważonych systemów rolniczych i żywnościowych, zwłaszcza rolnictwa ekologicznego, a także zrównoważonego gospodarowania zasobami gleb i wód, bioróżnorodnością i infrastrukturą na obszarach wiejskich dla utrzymania i stworzenia godnych warunków pracy w rolnictwie i prosperujących gospodarstw wiejskich;

47. jest zdania, że zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w Unii Europejskiej musi pozostać podstawowym działaniem w ramach WPR w przyszłości, przy czym nie należy zaniedbywać rynków poza UE; w tym kontekście uważa, że umowy handlowe mogą stwarzać realne zagrożenie, ale także potencjalne możliwości dla europejskiego rolnictwa oraz jest zdania, że umowy o wolnym handlu nie mogą wywoływać nieuczciwej konkurencji dla małych i średnich gospodarstw rolnych, ani szkodzić lokalnym gospodarkom i miejscom pracy;

48. jest zdania, że w celu poprawy nieodpowiedniego obecnie zorganizowania w sektorze warzywno-owocowym należy przywrócić dofinansowania unijne na inwestycje dla nowo utworzonych grup producentów owoców i warzyw;

Czwartek, 27 października 2016 r.

49. podkreśla, że w kontekście dużej niepewności przyszłości niskich i ulegających nieustannym zmianom cen produktów rolnych Unia Europejska powinna realizować traktatowe cele WPR, w większym stopniu działając na rzecz korygowania niestabilności rynków w przypadku ich zakłóceń, a także zapewnić odporność i konkurencyjność sektora rolnictwa poprzez tworzenie zabezpieczeń oraz systemów zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi, aby utrzymać równowagę między podażą a popytem oraz tworzenie narzędzi zarządzania kryzysowego bazujących na nowych, innowacyjnych systemach i angażujących samych rolników w finansowanie; uważa, że należy zwiększyć finansowanie środków mających na celu stabilizację rynków rolnych, a w szczególności, że WPR powinna również wzmocnić systemy ubezpieczeniowe mające chronić rolników przed różnymi zagrożeniami klimatycznymi, zdrowotnymi i ekonomicznymi; uważa, że w związku z zagrożeniami związanymi z globalnym ociepleniem Unia musi dołożyć wszelkich starań, aby wykorzystać pozytywną rolę, jaką może odegrać rolnictwo, dzięki takim środkom, jak agronomia i lepsze gospodarowanie gruntami na potrzeby lepszego wychwytywania dwutlenku węgla, oraz że istotne jest, aby wspierać rolników pod względem technicznym i finansowym w procesie stopniowych zmian praktyk i wdrażania innowacji;

50. podkreśla również, że płatności bezpośrednie powinny pozostać instrumentem WPR po 2020 roku, aby wspierać i stabilizować dochody rolnicze, rekompensować koszty związane ze spełnianiem wysokich standardów unijnych (w odniesieniu do sposobów produkcji, a w szczególności wymogów środowiskowych), a także utrzymać produkcję rolną w regionach o najtrudniejszych warunkach gospodarowania; podkreśla zatem, że płatności bezpośrednie powinny służyć zapewnianiu stabilności ekonomicznej rolnictwa, a także bezpieczeństwa żywnościowego i środowiskowego; w tym kontekście zwraca uwagę, że wyrównanie stawek płatności bezpośrednich jest niezbędne dla zapewnienia równych warunków konkurencji na jednolitym rynku UE, jak i dla zrównoważonego wykorzystania zasobów rolnictwa w skali UE;

51. uważa, że przy istniejących dużych różnicach poziomu współpracy wśród rolników w poszczególnych państwach członkowskich, gdy brak współpracy wpływa niekorzystnie na odporność rolników na sytuacje kryzysowe i presję rynku, WPR musi wszechstronnie wspierać rozwój współpracy wśród rolników, przede wszystkim w dziedzinach produkcji i przetwórstwa;

52. apeluje do państw członkowskich o nadanie priorytetu – w ramach drugiego filaru WPR – europejskiemu partnerstwu na rzecz innowacji; apeluje do Komisji o priorytetowe potraktowanie programu Horyzont 2020 oraz o zapewnienie rolnikom lepszego dostępu do możliwości finansowania przez EBI, wsparcie innowacyjnych, zrównoważonych modeli rolnictwa i leśnictwa w dziedzinie produkcji dóbr i usług spożywczych i niespożywczych (energia odnawialna, ekogospodarka, agroturystyka, a także nowe dla rolników możliwości dostarczania surowców w epoce industrializacji po wyczerpaniu zasobów ropy naftowej), a także rozwijanie zasobów każdego obszaru wiejskiego;

53. stwierdza stanowczo, że także w przyszłości konieczne będzie promowanie ustawicznego szkolenia zawodowego rolników i pracowników rolnictwa, zapewnienie upowszechniania wiedzy naukowej oraz innowacji, co zapewni zdolność przystosowania się do zmieniającego się środowiska i ułatwi rozpoczynanie działalności gospodarczej;

54. szacuje, że podejście oddolne do rozwoju lokalnego typu LEADER/CLLD okazało się skuteczne pod względem ilości utworzonych miejsc pracy oraz niewielkich wydatków publicznych na każde stworzone miejsce pracy, wobec czego powinno się je wzmocnić, promować i wprowadzić we wszystkich państwach członkowskich w ramach podejścia wielofundusowego oraz w drodze wzmocnienia roli władz lokalnych i regionalnych; podkreśla w szczególności rolę, jaką odgrywają przywódcy lokalnych grup działania, zapewniając pomoc techniczną i obsługę inicjatyw mających na celu uruchamianie projektów sprzyjających tworzeniu miejsc pracy; wzywa na koniec, aby lokalne grupy działania mogły cieszyć się jak największą samodzielnością i zwiększyć w ten sposób skuteczność działania; dodaje, że konieczne jest ustanowienie mechanizmów zapewniających rzeczywisty udział partnerów społecznych i apeluje do Komisji o przedstawienie wzorów dobrych praktyk w odniesieniu do transnarodowych projektów w ramach LEADER II;

55. uważa, że utrudnienia w dostępie do informacji dotyczących krajowego i unijnego programowania i finansowania są przeszkodą dla rozwoju gospodarki wiejskiej;

56. domaga się, by inwestycjom przewidzianym w polityce rozwoju obszarów wiejskich, takim jak wsparcie dla zatrudnienia na obszarach wiejskich, nadawano priorytetowy charakter z ukierunkowaniem na miejsca pracy, zmianę pracy, skuteczność beneficjentów oraz zachęty do zatrudniania pracowników, i zaleca, aby programy rozwoju obszarów wiejskich uwzględniały zwiększanie mikrofinansowania, w szczególności przydatnego dla wspierania przedsiębiorstw rolniczych i pozarolniczych rozpoczynających działalność;

Czwartek, 27 października 2016 r.

57. podkreśla, że znaczenie drugiego filara dla tworzenia miejsc pracy można zwiększyć przez umożliwienie dużo większej elastyczności stosownie do konkretnych potrzeb danego regionu;

58. uważa, że konieczne będzie dalsze opracowanie w przyszłości wysokiej jakości związanych z danym terenem systemów żywnościowych dostarczających żywności w stanie nieprzetworzonym lub przetworzonym dzięki wspieraniu odpowiedzialności obywatelskiej oraz uczestnictwa grup podmiotów, zrzeszających producentów, przetwórców, dystrybutorów i konsumentów lub zrzeszeń producentów i konsumentów, bądź też łączeniu wszystkich operatorów ekonomicznych z sektorów agro-spożywczego i turystyki kulinarnej w inicjatywach jakościowych i umownych, mających na celu zapewnienie dostaw i bezpieczeństwa żywności, ale także sprawiedliwego wynagrodzenia umożliwiającego rolnikom godne utrzymanie się ze swojej pracy oraz trwałe utrzymanie miejsc pracy w gospodarstwach; te systemy żywnościowe mogą w szczególności, lecz nie wyłącznie, przyjmować formę krótkich łańcuchów dostaw lub rynków lokalnych; jest zdania, że w przyszłości należy przeznaczyć więcej unijnych środków na rozwój i funkcjonowanie niektórych szczególnych systemów oznaczania jakości żywności oraz na dalszy rozwój słynnej w świecie europejskiej gastronomii; uważa, że do tego celu niezbędne jest lepsze dostosowanie ram prawnych zamówień publicznych, aby organy samorządowe mogły promować lokalną produkcję;

59. zwraca uwagę na konieczność dodatkowego wspierania rolnictwa i tworzenia miejsc pracy w rolnictwie na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania oraz obszarach położonych przy granicach zewnętrznych UE;

60. uważa, że należy promować formy zrzeszające wielu partnerów – rolników i inne podmioty ze środowiska wiejskiego – ponieważ umożliwiają one rozwój wielu rodzajów działalności sprzyjających w sposób bezpośredni i pośredni tworzeniu miejsc pracy, takich jak tworzenie lokalnych struktur branży spożywczej i niespożywczej oraz wdrażanie różnych usług (agroturystyka, utrzymanie terenów prywatnych i publicznych itp.);

61. uważa, że Komisja i państwa członkowskie powinny zachęcać rolników w ramach WPR oraz w ramach innych polityk do dywersyfikacji źródeł dochodu, która zabezpieczy ich przed spadkami koniunktury na rynku; uważa, że taka dywersyfikacja powinna obejmować ekoturystykę, rozwój produkcji energii ze źródeł odnawialnych (np. energii wiatrowej i słonecznej), zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych z wykorzystaniem przetwórstwa oraz sklepy przy gospodarstwach;

62. wzywa Komisję do zapewnienia większego wsparcia dla lokalnych spółdzielni, aby pomóc im odzyskać kontrolę nad cenami i produktami;

63. zauważa, że sektor turystyczny oferuje znaczny potencjał pod względem dochodów oraz bezpośredniego i pośredniego zatrudnienia w rolnictwie i na obszarach wiejskich, umożliwiając dowartościowanie dziedzictwa historycznego, kulturowego, gastronomicznego, krajobrazowego i ekologicznego każdego regionu; zwraca również uwagę na fakt, że atrakcyjność turystyczna opiera się nie tylko na znaczeniu historycznym regionów, ale w coraz większym stopniu na jakości żywności, krajobrazu i środowiska; z tych wszystkich względów sektor turystyczny powinien być jeszcze mocniej wspierany w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich;

64. podkreśla, że wyzwania związane ze zmianą klimatu i środowiskiem wymagają podjęcia znacznych inwestycji publicznych i prywatnych sprzyjających tworzeniu miejsc pracy, ze wsparciem pochodzącym od nowych zawodów, aby zapewnić utrzymanie i ochronę zasobów na obszarach wiejskich, przywrócić jakości zniszczonych ekosystemów, skuteczniejszą walkę z powodzią i pożarami, lepszą ochronę jakości wody, gleby, powietrza i różnorodności biologicznej; zauważa, że wymaga to oczywiście współpracy między rolnictwem a innymi podmiotami środowiska wiejskiego, ale otwiera również nowe możliwości w dziedzinie dywersyfikacji dochodów w rolnictwie;

65. zwraca się do Komisji o dokonanie oceny skutków społecznych obecnego kryzysu w rolnictwie, przede wszystkim pod względem utraty miejsc pracy, w szczególności na obszarach wiejskich; wzywa państwa członkowskie do zastanowienia się nad sposobem poprawy konkurencyjności sektorów rolnictwa, tak by sektor ten mógł tworzyć miejsca pracy i wartość dodaną, która byłaby równomiernie rozdzielona w sektorze rolnym i rolno-spożywczym, zapewniając uczciwą konkurencję i ograniczając szkody wynikające z dumpingu socjalnego oraz niepewnych i niestandardowych warunków pracy, niewspółmiernie dotykających niektóre grupy; zauważa, że wielu członków rodzin rolniczych jest pozbawionych statusu socjalnego lub prawnego bądź nie jest objętych systemem zabezpieczenia społecznego; podkreśla, że przedsiębiorstwa rolne muszą działać zgodnie z krajowymi przepisami w zakresie zatrudnienia i spraw socjalnych; uważa, że wprowadzenie jakichkolwiek dodatkowych warunków w odniesieniu do płatności w pierwszym filarze WPR spowodowałoby znaczne zwiększenie obciążenia administracyjnego dla rolników i ograniczyłoby ich potencjał w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy; apeluje o wzmocnienie roli partnerów społecznych na równi z organami odpowiedzialnymi za zarządzanie i wzywa państwa członkowskie do uznania i zagwarantowania praw socjalnych rolników w drodze zapewnienia, aby wszyscy pracownicy w rolnictwie, zatrudnieni w niepełnym lub pełnym wymiarze

Czwartek, 27 października 2016 r.

czasu pracy, byli objęci systemem zabezpieczenia społecznego; wzywa państwa członkowskie do transpozycji do prawa krajowego dyrektywy 2014/36/UE w sprawie pracowników sezonowych; domaga się zapewnienia krajowym organom ds. zdrowia i bezpieczeństwa wystarczających zasobów do rozpowszechniania informacji na temat bezpieczeństwa w gospodarstwach;

66. apeluje do Komisji o wprowadzenie wskaźników proponowanych przez FAO w jej ocenie zrównoważonego charakteru systemów rolniczych i produkcji żywności (SAFA), zwłaszcza tych dotyczących zatrudnienia i opieki społecznej;

67. przypomina, że średnio europejski rolnik posiada tylko 12 ha ziemi, a 70 % gospodarstw rolnych ma powierzchnię poniżej 5 ha; zauważa, że ze względu na rozmiary i strukturę gospodarstw rolnych ich właściciele nie zawsze mogą pozwolić sobie na korzystanie z usług pracowników najemnych w pełnym wymiarze czasu pracy czy pracowników o wysokich kwalifikacjach; zachęca w związku z tym Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia środków zachęcających do tworzenia grup pracodawców;

68. uważa, że konieczne jest zapewnienie obecności służb publicznych i prywatnych, aby zagwarantować atrakcyjność obszarów wiejskich i umożliwić rozwój zatrudnienia na tych obszarach; uważa, że mieszkańcy obszarów wiejskich mają prawo do równego dostępu do usług publicznych o wysokiej jakości, takich jak kształcenie, usługi socjalne i opieka zdrowotna; uważa, że bardzo istotne jest, aby wszystkie szczeble władzy – a więc władze lokalne, rządy regionalne (jeśli istnieją) i lokalny sektor prywatny – współpracowały ze sobą w celu promowania inwestycji i zapewnienia obszarom wiejskim i oddalonym podstawowej infrastruktury, takiej jak połączenia transportu publicznego i prywatnego, bezpieczne dostawy energii i niezawodna, szybka sieć szerokopasmowa, a także programy finansowania i programy kredytowe dla wiejskich przedsiębiorców, mikroprzedsiębiorstw i MŚP, ponieważ bez tego wiejskie przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe będą nieustannie w niekorzystnym położeniu, a mieszkańcy tych obszarów będą nadal migrować do miast;

69. uważa, że z uwagi na niedawne epidemie wśród zwierząt, a także niedawne skandale związane z bezpieczeństwem żywnościowym, takie jak zakażenie bakterią *E. coli* w 2011 r., skandal z koniną w 2013 r., czy będąca w toku sprawa fałszowanego miodu konieczne jest znaczne zwiększenie funduszy na rzecz bezpieczeństwa żywności i pasz – o czym mowa w dziale trzecim wieloletnich ram finansowych – ponieważ środki unijne w wysokości 1,93 mld EUR przyznane na obecny okres siedmiu lat są całkowicie niewystarczające;

70. podkreśla, że rolnicy muszą borykać się w dużym stopniu z problemem kosztów administracyjnych związanych z WPR i że koszty te są bardzo zróżnicowane w zależności od państwa członkowskiego; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zmniejszenia obciążeń administracyjnych poprzez ograniczenie biurokracji i uproszczenie WPR oraz zoptymalizowanie kosztów transpozycji jej przepisów;

71. podkreśla, że dostęp do podstawowych usług, takich jak kształcenie, opieka zdrowotna i mieszkalnictwo, a także ciągłość tych usług stanowią warunki wstępne, od których uzależnione jest stworzenie okoliczności sprzyjających powstawaniu miejsc pracy oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb ludności zamieszkującej na obszarach wiejskich;

72. uważa, że należy zwrócić się do organów sektora publicznego o utworzenie na obszarach wiejskich sieci usług doradztwa i wsparcia w zakresie prowadzenia działalności rolniczej, aby zmodernizować rolnictwo europejskie;

73. apeluje do Komisji i państw członkowskich o promowanie i ułatwianie równości kobiet na rynku pracy oraz godzenia pracy i życia rodzinnego na obszarach wiejskich, szczególnie jeśli chodzi o wynagrodzenie i prawa socjalne i emerytalne, promowanie nowych kwalifikacji i oferowanie kobietom perspektyw i możliwości zatrudnienia w rolnictwie i poza nim, zgodnie z zasadą równości i niedyskryminacji w strategiach politycznych i programach UE; apeluje także do nich o lepsze wykorzystanie możliwości oferowanych przez ukierunkowane internetowe platformy informowania, działania i pomocy dla nowych lub już działających kobiet-rolników oraz kobiet na obszarach wiejskich, zwłaszcza w ramach EFRROW i innych unijnych funduszy wspierających powstawanie projektów, a także o pomoc w utrzymaniu podstawowej infrastruktury i usług, które są ważne w codziennym życiu na wsi, co pomoże ograniczyć ucieczkę kobiet z obszarów wiejskich; ponadto zwraca uwagę na potrzebę, w szczególności na obszarach wiejskich, zrównoważonych strategii mających na celu utrzymanie, promowanie i wspieranie sieci i organizacji kobiet oraz ich roli w podejmowaniu decyzji w rolnictwie i na obszarach wiejskich; apeluje też o łatwiejszy dostęp do edukacji, finansowania i informacji, aby ułatwić kobiece inicjatywy w zakresie przedsiębiorczości (np. poprzez e-biznes), a także nabywanie i rozwijanie przedsiębiorstw rolniczych;

Czwartek, 27 października 2016 r.

74. wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia roli partnerów społecznych oraz organizacji opieki społecznej pracujących z władzami przy nadzorowaniu przestrzegania prawa pracy, walce z nierejestrowanym zatrudnieniem oraz monitorowaniu stosowania norm socjalnych i dotyczących bezpieczeństwa, które ułatwiają integrację społeczno-gospodarczą pracowników migrujących, w tym kobiet-pracowników sezonowych, imigrantek i uchodźczyń; wzywa do ustanowienia mechanizmu na rzecz zapewnienia udziału kobiet na wszystkich poziomach tego procesu;

75. przypomina, że powierzchnia gruntów rolnych w UE maleje z roku na rok; podkreśla, że ochrona gruntów ornych ma zasadnicze znaczenie dla podtrzymywania zatrudnienia na obszarach wiejskich; wzywa państwa członkowskie do wspierania zwiększenia dostępu do gruntów na obszarach wiejskich o wysokim bezrobociu; w tym kontekście apeluje o zwiększenie dostępu do kredytów oraz ułatwienie udziału w zarządzaniu ziemią młodym kobietom trudniącym się rolnictwem;

76. zwraca uwagę na fakt, że 45 % ludności czynnej zawodowo w gospodarstwach rolnych stanowią kobiety; apeluje do Komisji, aby zmieniła definicję gospodarstwa rodzinnego w celu ułatwienia kobietom dostępu do szkoleń i profesjonalnego doradztwa, a także do kapitału i świadczeń;

77. wzywa właściwe władze krajowe, regionalne i lokalne do zachęcania kobiet do udziału w lokalnych grupach działania oraz do tworzenia lokalnych stowarzyszeń w ramach programu LEADER, a także do zagwarantowania zrównoważonego pod względem płci udziału w ich organach zarządzających;

o

o o

78. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
